

рис у банківських установ мали місце у різні періоди економічного розвитку. Але увага регуляторів до цього питання майже не приділялася. Роль системної важливості загострилася із активізацією процесу транснаціоналізації та глобалізації банківської діяльності в цілому. Також важливу роль грає підвищення взаємопов'язаності різних сфер економіки із банківською системою, що дає підґрунтя і зв'язки для поширення системних шоків. Тому потрібно вжити заходів по контролю діяльності системно важливих банків і для зниження їх впливу на стабільність банківської системи.

Список літератури

1. *Кравець В. М.* Західноєвропейський банківський бізнес: становлення і сучасність [Текст] / В. М. Кравець, О. В. Кравець; за ред. В. І. Міщенко. — К. : Знання-Прес, 2003. — 470 с.
2. *Гроші та кредит [Текст]: підручник* / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазенко та ін.]; за наук. ред. М. І. Савлука. — 6-те вид., переробл. і доповн. — К. : КНЕУ, 2011. — 590 с
3. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.federalreserveeducation.org/about-the-fed/history/>
4. Chapter 7. Continental Illinois and «Too Big to Fail» // СайтФедеральноїкорпораціїстрахуваннядепозитів [Електроннийресурс] // Режимдоступу: http://www.fdic.gov/bank/historical/history/235_258.pdf

УДК 330.34

І. М. Лазенко,

к.е.н., професор кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ЯК НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ

У третє тисячоліття сучасна цивілізація вступила в умови досить стрімких зрушень, які зачіпають усі сторони життя світової спільноти. Передусім це проявляється у перетворенні світового господарства в єдину структурно-функціональну систему, яка задала новий темпоритм і нову якість розвитку міжнародним економічним й політичним відносинам. Осторонь цих процесів, які отримали назву глобалізації, тепер не може стояти жодна країна.

Тому кожна із них старається вписатись у цей стрімкий темп загальноцивілізаційного розвитку, де головним рушієм змін пересяають бути матеріальні ресурси, а все більше ця роль переходить до сукупного інтелектуального потенціалу. Країни, які не зможуть ввійти до складу лідерів найближчим часом, мусять змиритися з сумною долею аутсайдерів.

Для того, щоб Україна добилась для себе гідного місця у геополітичній системі ХХІ століття, а не опинилась на узбіччі світового розвитку, вона, не гаючи часу, за теперішніх складних економічних умов має мобілізувати усі свої сили, щоб зробити швидкий ривок вперед у своєму розвитку і ввійти до складу найбільш розвинутих країн світу. Тільки тоді з нею будуть рахуватись інші держави і народи.

Для цього наша країна має майже усі можливості: вигідне геополітичне становище, багаті надра, родючі землі, благодатний клімат, талановитий і працелюбний народ з його високою культурою, освіченістю, наукою. Та й зараз Україна входить до когорти індустріально розвинутих країн. Лічені країни мають такі досягнення у виробництві космічної техніки, літаків, морських суден, енергетичного устаткування та інших виробів, як Україна. Поступово завойовує славу у світі продукція українського сільського господарства, харчової і легкої промисловості. Але щоб вважатись економічно розвинутою провідною країною світу, Україна ще мусить дуже багато чого досягти.

Очевидно, Україні потрібно стремитись до того, щоб за технічним розвитком, рівнем життя народу, культурою побуту і поведінки тощо швидко приблизитись до рівня авангардних країн світу.

На жаль, за роки своєї державної незалежності під впливом різних внутрішніх і зовнішніх чинників Україна втратила навіть ті позиції серед країн світу, на яких вона була ще донедавна, і опинилась за різними міжнародними рейтингами на недостойних для себе місцях, що викликає справедливу недовіру до неї у світі. І, може, не всі оцінки є справедливими і доброзичливими, але не рахуватись з ними не можна. Адже негативні і досить жорсткі оцінки мають під собою певне підґрунтя.

Отож, зусиллями влади, науковців, дипломатів, політиків, усієї української еліти терміново потрібно вжити кардинальних заходів, щоб позбавитися такої репутації. Це слід було б довести й до свідомості кожного українця і висунути таку національну ідею, яка б згуртувала наше суспільство на втілення її у життя і реалізація якої дозволила б нашій країні зайняти достойне місце серед країн світу, а нашому народу забезпечила б заможне й високодуховне життя.

Свою національну ідею за різних часів український народ бачив по-різному. Нею була необхідність побороти своїх ворогів, звільнитись від чужоземного гніту, досягти соборності власних земель, вибороти державну самостійність і незалежність. В основному всього цього наш народ добився. Зараз в Україні широко ведеться дискусія щодо української національної ідеї на майбутнє.

На наше переконання, в умовах сучасної глобалізації українською національною ідеєю якраз і має бути інноваційна модель розвитку всього нашого суспільства. Адже, коли йдеться про інноваційну модель розвитку, то, як правило, увага зосереджується на техніко-технологічних і продуктових інноваціях. При цьому не береться до уваги, що лише людська діяльність є реальною рушійною силою всього суспільного прогресу, а також умовою існування суспільства і включає в себе ціль, засоби, результат і сам процес. Типи і форми цієї діяльності різноманітні. У суспільному розвитку діяльність людей підрозділяють на продуктивну, яка пов'язана з визначенням нових цілей і відповідних їм засобів досягнення чи з досягненням відомих цілей з допомогою нових засобів, та репродуктивну, спрямовану на отримання уже відомого результату відомими засобами.

Результат продуктивної діяльності виступає у формі нововведень (інновацій). При цьому розрізняють техніко-технологічні (чи просто технологічні), продуктові, соціальні, культурні та інші нововведення. Їх рушійною силою є науково-технічний прогрес, необхідність найбільш повного задоволення суспільних потреб. Цим же визначається й результат репродуктивної діяльності (тиражування), спрямованої на поширення нововведення. Таким чином, репродуктивна діяльність сприяє просуванню суспільного прогресу «ушир», а продуктивна — «углиб», разом з тим вони взаємопов'язані і забезпечують науково-технічний прогрес. При цьому провідна роль належить продуктивній діяльності, яка створює нововведення, завдяки яким можлива репродуктивна діяльність.

Розуміючи тенденції світового розвитку і реальну загрозу для України опинитись на узбіччі світового прогресу у числі країн-аутсайдерів, українські владні структури на основі розробок вітчизняних науковців проголосили курс на інноваційну модель розвитку економіки. Для його реалізації Верховна Рада України прийняла низку законів. Проте на практиці щодо реалізації інноваційної моделі розвитку поки що зроблено мало. А це викликає велику тривогу за подальшу долю України. Тому зараз недостатньо реалізувати цю модель. Ситуація склалася так, що розвиток країни має бути спрямований не на доганяння інших країн, а на

випередження, бо той, хто доганяє, як правило, завжди залишається позаду.

На нашу думку, законодавством окреслено досить широке коло пріоритетних напрямів діяльності в Україні, серед яких визначено стратегічні і середньо-строкові пріоритети. Безумовно, усіма ними потрібно займатися. Але, якщо врахувати фінансові можливості України, то неприпустимо розпорошувати ресурси, а необхідно на державному рівні відібрати уже існуючі науково-технічні розробки, реалізація яких вирішить задоволення нагальних потреб країни зі значним економічним ефектом і зайняти певну «нішу» на світовому ринку, ранжувати їх запровадження у часі та застосувати політику жорсткої концент-рації ресурсів на реалізації найважливіших проєктів. При цьому слід враховувати потребу в ресурсах на супутні, суміжні і додаткові витрати, необхідні для реалізації кожного проєкту.

Оскільки на сучасному етапі розвитку нашої молоді Держави значним, хоч і не єдиним, гальмом у розвитку її економіки і забезпечення достойного життя її суспільства є, як відомо, недостатність фінансового капіталу, неефективне, а часто злочинне його використання, нерозвиненість фінансово-кредитного механізму, ми поставили перед собою завдання в цих тезах окреслити хоча б у загальних рисах напрями кардинального підвищення ролі фінансово-кредитно-го механізму у розвитку економіки країни інноваційним шляхом, покращення рівня життя її населення. Вирішення цих проблем дозволить Україні зайняти відповідне її потенціалу провідне місце серед держав світу й активно впливати на його розвиток.

По-перше, слід швидше завершити формування Українського банку розвитку і залучити його до фінансування інноваційних проєктів. Поряд з традиційними фінансовими ресурсами в ньому слід зосередити на умовах примусової позики фінансові резерви господарюючих суб'єктів. Також йому слід передавати значну частку грошової емісії Національного банку України.

По-друге, оскільки світова фінансова криза переконала, що лише ринкові механізми не відрегулюють економічну рівновагу, а тому потрібне втручання держави в цей процес, то з метою доступу бізнесу до банківських кредитів потрібно в законодавчому порядку обмежити максимальний розмір процентних ставок.

По-третє, з метою залучення іноземних інвестицій разом із передовими іноземними технологіями в Україні швидко і рішуче слід покінчити з таким явищем, як рейдерство.

По-четверте, створити систему сільськогосподарського кредиту, включаючи Земельний банк України, кооперативні банки, кредитну кооперацію.

По п'яте, владні структури України мають добитися від Російської Федерації повернення належної нашій країні частки у капіталах колишніх радянських акціонерних банків за кордоном (Московський народний банк у Лондоні та інші), а також у золотому запасі та Алмазному фонді колишнього СРСР.

УДК 330.322.012

В. М. Левицька,
аспірант кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

СПРИЯННЯ ВЗАЄМНІЙ ТОРГІВЛІ ТА ЗАЛУЧЕННЮ ІНВЕСТИЦІЙ: ДОСВІД ЯПОНІЇ НА ПРИКЛАДІ JETRO

Як відомо, Японія одна з небагатьох країн, котра має стабільну економіку, високий рівень ВВП на душу населення та високі стандарти життя.

Незалежно від економічних і глобальних (природних) потрясінь, Японія змогла втримати репутацію країни, як однієї з найбільш стабільних і процвітаючих у світі.

Для підтримки такої репутації та для подальшого зростання соціального ефекту, уряд Японії в співпраці з державними (недержавними) організаціями, банками та місцевими адміністраціями, проводить політику по залученню прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у країну.

Згідно Доповіді про світові інвестиції 2013, Японія займає друге місце за рівнем залучення інвестицій до інших країн. Однак у порівнянні з найбільш розвиненими країнами, співвідношення залучених ПІІ до ВВП країни становить усього 3,7 % (Великобританія, 54,4%, Франція 39,5 %, США 26,2 %).

На перший погляд Японія є достатньо привабливою країною для інвесторів, оскільки має один із найбільших ринків споживання, розвинену інфраструктуру, високий рівень життя населення, політичну та правову стабільність, легкий доступ до фінансових активів та багато інших сильних сторін.

Однак є і причини, які стримують приток інвестицій до Японії, серед основних можна виділити високі витрати для бізнесу